

[CATASTIH. ESTHIR]

Anul al doilea împărățind Artaxerxu.	1
Și fu după cuvintele acestea.	2
Și om era jidov, în Susis cetatea, și numele lui - Mardoheos.	3
Și intră Esthir cătră Artaxerx împăratul.	4
Și să mîhniră cei doi hadîmi ai împăratului, cei mai mari preste pázitorii trupului.	5
Și după aceasta au mărit împăratul Artaxerx pre Amman.	6
Și le arătă lor Mardoheu că jidov iaste.	7
Și grăi cătră împăratul Artaxerx, zicînd.	8
Împărat mare, Artaxerx, celor de la India pîna la arăpime.	9
Iară Mardoheu, cunoscînd ce să săvîrșaste.	10
Și întrară roabele și hadîmii împărăteasii și-i spuseră ei.	11
Iară Esthir, chemînd pre Ahratheu, hadîmul ei.	12
Și întrînd Ahratheu, au grăit ei.	13
Și zise Esthir cătră Ahratheu.	14
Și spuse Ahratheu lui Mardoheu.	15
Și au trimis Mardoheu cătră Ahratheu.	16
Și au trimis Esthir pre cela ce au venit la dînsa.	17
Și mergînd Mardoheu, au făcut cîte au poruncit lui Esthir.	18
Și Esthir împărăteasa au fugit la Domnul.	19
Și fu în ziua a treia.	20
Și el ședea pre scaun.	21
Și căzu împărăteasa.	22
Și au primenit Dumnezeu duhul împăratului spre îmblînzire.	23
Și-i zise lui: „Văzutu-te-am, doamne, ca îngere- rul lui Dumnezău!“	24
Cînd vorovia ei.	25
Și zise împăratul: „Ce vei, Esthir?“	26
Și zise Esthir: „Zio vestită astăzi îm iaste“.	27
Și zise împăratul: „Sîrguiți pre Amman!“	28
Și ieși Aman de la împăratul prea veasel.	29
Și zise cătră el Zosara, muiarea lui.	30
Și plăcu cuvîntul lui Aman.	31
Iară Domnul au depărtat somnul de la împă- ratul.	32
Și cînd întreba împăratul pentru bunăvoia lui Mardoheu.	33
Și zise împăratul lui Amman: „Ce voiu face omului carele eu voiu să-l mărescu?“	34
Și zise împăratul lui Amman: „Bine ai grăit“.	35
Și luó Amman vășmîntul și calul, și au împo- dobit pre Mardoheu.	36
Iară Amman s-au întors acasă-ș.	37
Încă ei grăind.	38
Și zise împăratul Esthirii, a doao zi, în locul.	39
Și răspunzînd, zise.	40
Și zise împăratul: „Ce iaste aceasta?“	41
Și zise Isthir: „Om vrăjmaș iaste Amman“.	42
Și împăratul s-au sculat de la ospăț la grădină.	43
Și s-au întors împăratul de la grădină.	44
Și zise Vuhathan, unul den hadîmi, cătră împăratul.	45

46 Și zise împăratul: „Răstignească-se pre el!“
 47 Și zise împăratul Esthirii împărăteasei.
 48 Și să chemară scriitorii în luna dentfiu.
 49 Împăratul, marele Artaxerx, de la India pînă
 la arăpime.
 50 Iară călăreții au ieșit sîrguind.
 51 Și zise Esthir împăratului: „Dea-se jidovilor
 să să trebuiască așa a doao zi!“

Și au scris Mardoheu cuvintele acestea la 52
 carte.
 Și au scris Esthir împărăteasa, fata lui Amina- 53
 dav.
 Și au scris împăratul pre împărăția pămîntu- 54
 lui și a mării.
 În anul al patrulea împărățind Potolomeu și 55
 Cleopatra.

ESTHIR. C A P I

[Visul lui Mardoheu]

In anul al doilea împărățind Artaxerxu cel Mare, într-una a lunii lui nisan, vis au văzut Mardoheu al lui Iair, al lui Semeiu, al lui Chiseu, den fealiul lui Veniamin, om jidov, lăcuind în cetatea Susis, om mare, slujitoriu fiind în curtea împăratului. Și era den robimea carea au robot Navohodonosor, împăratul Vavilonului, de la Ierusalim, împreună cu Iehonie, împăratul Iudei. Și acesta era visul lui: „Și iată glas de gilceavă, trăsnete, și cutremure, și turburare pre pămînt. Și iată, 2 bălauri mari gata veniră înaintea amîndoi să să lupte. Și li să făcu lor glas mare, și cu glasul lor să găti toată limba de războiu, ca să bată limba dreptilor. Și iată zi de întunearec, și de negură, necaz și nevoie, și chin, turburare mare pre pămînt; și să turbură toată limba direaptă, temîndu-se de realele lor, și să gătiră a peri; și strigară cătră Dumnezău, și de strigarea lor să făcu ca cum ar fi dentru izvor mic – rîu mare, apă multă; și lumină, și soarele au răsărit, și cei smeriți s-au înălțat și au mîncat pre cei slăviți.“ Și deșteptîndu-se Mardoheu, cel ce au văzut acest vis și ce Dumnăzău au sfătuit să facă, avea visul acesta în inimă și întru tot cuvîntul vrea să cunoască pre el pînă în noaptea. Și să așază Mardoheu în curte, cu Gavatha și Thara, cei doi hadîmi ai împăratului, cei ce păzesc curtea, și au auzit lor gîndurile, și grijele lor au cercat și au înțeles că gătesc

mînilor să puie preste Artaxerxu împăratul. Și au arătat împăratului pentru dînșii, și au cercetat împăratul pre cei doi scopiți ai lui și, mărturisind, s-au adus. Și au scris împăratul cuvintele acestea, într-o pomenire; și Mardoheu au scris pentru cuvintele acestea. Și porunci împăratul lui Mardoheu să slujască în curte, și-i deade lui dări pentru aceasta. Și era Aman Amadath, vugheul, slăvit înaintea împăratului; și cercă a face rău lui Mardoheu și norodului lui, pentru cei doi hadîmi ai împăratului.

C A P I

Si fu după cuvintele acestea, în zilele lui Artaxerxu – acesta Artaxerxu, de la India, 127 de țări au biruit –, și într-o aceste zile cînd să puse în scaun împăratul Artaxerxu, în Susis cetatea, La al treilea an împărățind el, ospăț făcu prietenilor și celoralalte limbi și la cei cinstiți ai persilor și ai midilor și la boiarii domnilor. Și după aceasta, deaca au arătat lor avuția împărăției lui și mărirea veseliei lui pren zile 180, Și, cînd să pliniră zilele nuntei, au făcut împăratul ospăț limbilor celor ce s-au aflat la cetate, în zile 6, în curtea casii împăratului, Împodobită cu vișine și verzi, întinse pre funi de vișane și mohorîte, pre belciugi de aur și de argint, pre stîlpi de parin și de piatră; Paturi de aur și de argint, pre așternut cu pietri, piatră de zmaragd și de pinin și de parin piatră, și așternuturi luminoase, cu împistrituri înflorite, împrejur – trandafiri răvârșaj; Păhară de aur și de argint și de anthrax, păhar pus înaintea, de 30 de talanzi, vin mult și dulce, carele sîngur împăratul

bea, iară băutura aceasta nu după legea cea obiciuită să făcea, ce așa au vrut împăratul și au poruncit diregătorilor casii să facă voia lui și a oamenilor. Și Astina împărăteasa au făcut ospăț muierilor în curțile împărătești, unde era împăratul Artaxerx. Iară în ziua a șaptea, veasel fiind împăratul, zise lui Aman și Vazan și Thara și Varazi și Zathontha și Avataza și Tharavaza, celor 7 scopiți ai împăratului Artaxerx, Să aducă pre împărăteasa cătră dînsul, să o împărătească pre ea, și să-i puie ei stema, și să o arate pre ea la toți boiarii, și la limbi frumseașile ei, căci frumoasă era. Și n-au ascultat lui Astina împărăteasa, să vie cu hadîmii. Și să mîhni împăratul și să scîrbi, și zise priatinilor lui: „Ca aceastea au grăit Astina, faceți dară pentru aceasta lege și judecată!“ Și veniră la el Archeseos și Sarsotheos și Malisear, boiarii persilor și midilor, cei de aproape ai împăratului, cei dentîiu săzînd aproape de împăratul, Și spuseră lui, după pravile, cum să cuvine a face Astinii împărăteasei, căci n-au făcut cealea ce au poruncit împăratul pren scopiți. Și zise Muheu cătră împăratul și cătră boiari: „Nu împăratului numai au făcut strîmbătate Astina împărăteasa, ce și tuturor boiariilor și povățuitorilor împăratului – Pentru că au povestit lor cuvintele împărăteasei și cum au grăit împotriva împăratului –; deci deaca au grăit împotriva împăratului Artaxerx Așa astăzi, doamnele cealealalte ale boiariilor persilor și midilor, auzînd cealea ce s-au grăit împăratului de cătră dînsa, vor cuteza așijderea a necinsti pre bărbații lor. Deci, de să pare împăratului, poruncească poruncă împărătească și să scrie după pravilele midilor și persilor, și nu într-alt chip, să trebuiască nici să mai între încă împărăteasa cătră dînsul, și împărăția ei să o dea împăratul la o muiare mai bună decît dînsa. Și să să auză legea cea de împăratul, carea va face întru împărăția lui, și așa toate muierile vor pune credință și cinste bărbăților lor, de la sărac pînă la bogat“. Și plăcu cuvîntul împăratului și boiariilor, și făcu împăratul în ce chip au grăit Muheu. Și au trimis la toată împărăția, pren țară, după graiul lor, ca să le fie frică lor, întru casele lor.

C A P I I

1 i după cuvintele aceastea, încetă împăratul de mînie și n-au mai pomenit de Astina, aducîndu-ș aminte cîte au grăit și cum au judecat pre ea. Și ziseră slugile împăratu-

lui: „Cearce-se împăratului feaișoare ne- 3
stricate, bune la chip, și va pune împăratul 4
preste sate, în toate țările împărăției lui, și să 5
aleagă feaișoare, fecioare frumoase la chip, 6
la Susa cetatea, la casa muierilor, și să să dea 7
la hadîmul împăratului, la păzitoriul muierilor, 8
și să dea săpun și ceaealaltă socotință. 9
Și muiarea carea va plăcea împăratului va 10
împărăți în locul Astinii“. Și plăcu împăratu- 11
lui lucrul, și făcu așa.

3. Și era un om jidov în Susis cetatea, și 5
numele lui – Mardoheu al lui Iair, al lui 6
Semeiu, al lui Chiseu, den fealiul lui Veniamin, 7
Carele era rob den Ierusalim, carele 8
au robit Navohodonosor, împăratul Vavilonu- 9
lui. Și era la el copilă crescută, fată a lui 10
Aminadav, fratelui tătine-său, și numele ei – 11
Esthir; și deaca au murit părinții ei, o au 12
pedepsit pre ea ca să-i fie lui fâmeaie. Și era 13
feteșoara frumoasă la chip. Și cînd s-au 14
auzit a împăratului poruncă, s-au adunat 15
multe feteșoare la Susa cetatea, supt mîna lui 16
Ighea. Și să aduse Esthir cătră Ighea, păzito- 17
riul muierilor. Și plăcu lui feteșoara, și au 18
aflat har înaintea lui, și sirgii a-i darea ei 19
săpunul, și partea, și ceale 7 feate, ceale 20
alease ei, de la împărăție; și isprăvi ei bine, și 21
roabelor ei, la casa muierilor. Și n-au ară- 22
tat Esthira neamul ei, nice moșia, căce Mar- 23
doheu porunci ei ca să nu spuie. Și preste 24
toate zilele îmbla Mardoheu pren curtea 25
muierilor, socotînd ce să va tîmpla Esthiri- 26
rii. Pentru că aceasta era vremea featei a 27
întra cătră împăratul – cînd va plini luni 12, 28
pentru că așa să plinescu zilele socotinții: 6 29
luni – cu mirositurile și cu săpunurile muieri- 30
lor, și luni 6 – ungîndu-se cu untdelemn de 31
mirsin; Și atuncea întră cătră împăratul. Și 32
cui va zice, să o dea pre ea să între cu el den 33
casa muierilor pînă la casele împăratului. 34
De cătră sară întră, și de cătră zio aleargă la 35
casa muierilor cea a doao, unde e Ighe, scopi- 36
tul împăratului, păzitoriul muierilor; și nu mai 37
întra cătră împăratul, de nu să va chema pre 38
nume. Și cînd să împlea vremea Esthiri- 39
rii, featei lui Aminadav, fratelui tatălui Mardo- 40
heu, a intra la împăratul, nemica n-au defăi- 41
mat den carele au poruncit ei hadîmul, păzito- 42
riul muierilor. Pentru că era Esthir aflînd 43
har de la toți ceia ce o vedea pre ea.

4. Și întră Esthir cătră Artaxerxu împăratul, 44
la 12 luni, care iaste adar, în al șaptea an al 45
împărăției lui. Și îndrăgi împăratul pre 46
Esthir, și află har mai mult decît toate fecioa- 47
rele, și au pus preste ea diadima cea femeias- 48
că. Și au făcut împăratul băuturi la toți 49
prietenii lui și puterilor în zile 7, și înălță 50
nuntele Esthiri-rii, și slobozenie au fă- 51

19 cut celor de supt împărăția lui. Iară Mardo-
20 heu slujia în curte. Iară Esthir n-au arătat
moșia ei, pentru că așa au poruncit ei Mardo-
heu, să să teamă de Dumnezeu și să facă
poruncile lui, în ce chip era cu el; și Esthir
n-au schimbat petreacerea ei.

21 5. Și să mîhniră cei 2 scopiți ai împăratului,
cei mai mari, păzitorii trupului, căce s-au adus
înainte Mardoheu, și cerca a ucide pre Artaxerxu
22 împăratul. Și să arătă lui Mardoheu
cuvîntul și au arătat Esthirii și ea au arătat
împăratului ale viclesugului; iară împăratul
au cercat pre cei 2 scopiți și i-au spînzurat pre
ei. Și au poruncit împăratul să osăbească
întru pomenire întru cea împărătească adu-
nare de cărți, pentru bunăvreaarea lui Mardo-
heu, întru laudă.

C A P I I I

6.
1 **L**upă aceasta, au mărit împăratul Artaxerxu pre Aman al lui Amadathu, vugheul, și-l înălță pre el, și șădea
2 mai sus decît toți priatinii lui. Și
toți cei den curte i să închina lui, pentru că așa
au poruncit împăratul să facă, iară Mardoheu
3 nu să închina lui. Și grăiră cei den curtea
împăratului lui Mardoheu: „Mardohee, ce nu
4 ascuți ceale ce să grăiesc de împăratul?“ În
toate zilele grăiaa lui, și nu-i asculta; și spu-
seră lui Amman de Mardoheu, că stă împo-
triva cuvintelor împăratului. Și le arătă lor
Mardoheu cum jidov iaste.

5 7. Și conoscînd Aman că nu i să închină lui
6 Mardoheu, să mînie foarte. Și vru ca să
stingă pre toți jidovii cîș sînt supt împărăția lui
7 Artaxerxu. Și au făcut sfat în anul al 12 al
împărăției lui Artaxerxu și au pus sorți den zi
în zi și den lună în lună ca să piarză într-o zi
neamul lui Mardoheu; și au căzut sorțul în 14
ale lunii carea iaste adar.

8 8. Și au grăit cătră împăratul Artaxerxu,
zicînd: „Iaste limbă rîsipită întru limbi în toată
împărăția ta, și legile lor – streine decît toate
limbile, și de legile împăratului nu ascultă. Și
9 nu se cade împăratului a lăsa pre dînșii. De
să pare împăratului, răspunză să-i piarză pre
ei, iară eu voiu scrie la visteria împăratului
10 talanzi de argint 10000“. Și luînd împăratul
inelul, au dat în mîna lui Amman, să pecet-
luiască după cum iaste scris asupra jidovi-
11 lor. Și zise împăratul lui Amman: „Argintul
aibi-l, iară cu limba jidovească fă cum
12 vei“. Și s-au chemat scriitorii împăratului
în luna dentiîu, în 13 zile, și au scris cum au
poruncit Amman voivozilor și boiarilor,
preste toată țara, de la India pînă la țara
arăpească, la ceale 127 de țări, domnilor
limbilor, după graiul lor, pren Artaxerxu
13 împăratul. Și s-au trimis pren purtători

de cărți la împărăția lui Artaxerx, să piarză
neamul jidovăsc într-una de zile a lunii a 12,
care iaste adar, și să jăhuiască averile lor.

9. Iară izvodul cărții iaste acesta: „Împărat
marele Artaxerxu – celor de la India pînă la
arăpime, la 127 de țări, domnii și biruitorii
locurilor cei supuș, aceastea scrie: A multe
limbi domnind și a toată lumea biruind, vrut-am,
nu cu obrăznicia cinstei semețindu-mă, ce
mai cu linește și cu blîndețe pururea petre-
cînd, pre cei supuș neclentite preste toată
vreamea a așaza viețile, și împărăția lină, și
îmblată pînă la margine, vrînd să dau și ca să
înnoiesc de iznoavă cea pohtită la toți oamenii
pace. Și întrebînd pre sfeatnicii miei în ce
chip s-ar aduce aceasta la săvîrșit, cel ce cu
înțelepciune lîngă noi au strălucit și întru
bunăvreaare nepremenit și cu adeverită cre-
dință dovedit, și a doua de împărăția mea cin-
stit fiind, Aman, au arătat noao întru toate
ceale den lume neamuri să fie amestecat un
neam năsilnic oarecarele, cu legile împotriv-
nic cătră toată limba și ale împăraților izgo-
nind pururea porunci, ca să nu se așaze cea ce
de cătră noi să îndireptează fără prehană
împreună stăpînire. Socotind dară această
limbă osebită împotrivă cu petreacerea la tot
omul pururea aflîndu-se, în petreacerea legi-
lor înstreinat fiind, premenind și rău gîndind
la ale noastre lucruri, cealea mai reale-săvîr-
șind răutăți și a nu nemeri împărăția spre
întemeiare bună. Poruncit-am dară, pre cei ce
să însemnează voao întru ceale scrise de
Amman, cel ce e rînduit preste lucruri și al
doilea părinte al nostru, toți, cu muieri și cu
copii, să piară cu toată rădăcina, cu sabiile
vrăjmașilor, fără de nici o jale și milă, în 14 ale
lunii a 12, adar, acestuia an, pentru ca cei mai
denainte și acum vrăjmaș, într-o zi, cu sila la
iad pogorîndu-să, la cea viitoare vreamă întă-
rite și neclătite vor da noao pren săvîrșit
lucrurile“. Iară izvoadele cărților să punea
14 după țară; și să porunci la toate limbile gata să
fie la ziua aceasta. Și să sîrguia lucrul și la
15 Susa; iară împăratul și Amman să desfăta, și
cetatea să turbura.

C A P I V

1 **L**ară Mardoheu, cunoscînd ce să
isprăveaște, rupse hainile lui, și să
îmbracă cu sac, și să presără cu
cenușă și, sārind pren ulițele cetății,
striga cu glas mare: „Piare o limbă,
nemică strîmbătate făcînd!“ Și veni pînă
2 la poarta împăratului și stătu, căci nu-i
era lui slobod să între în curte, avînd
sac și cenușă. Și în toată țara unde să
3 punea cărțile, strigare și tînguire și jale

mare fiind jidovilor, sac și cenușă își așternură lor.

- 4 **11.** Și înțărără slujnicele și hadîmii împărăteasei și spuseră ei. Și să întristă auzind ce s-au făcut, și trimise să împodobască pre Mardoheu și să-i ia lui sacul, și el nu ascultă.
- 5 **12.** Și Esthir chemă pre Ahrațheu, hadîmul ei, carele dvorîia la ea, și trimise ca să știe de 6 la Mardoheu adevărul. Și Mardoheu i-au arătat lui ce s-au făcut, și făgăduința carea s-au făgăduit Amman împăratului la visterie, de 10000 de talanz, pentru ca să piarză pre 7 jidovi. Și izvodul carele în Susa s-au pus, pentru ca să piarză pre dînșii, au dat lui să arate Esthirii; și-i zise lui să-i poruncească ei să între să să roage împăratului și să-l roage pre el pentru norod. „Aducîndu-ț aminte de zilele smereniei tale, cum te-ai hrănit în mîinile meale, pentru că Amman, cel al doilea după împăratul, au grăit asupra noastră spre moarte, roagă pre Domnul, și grăiaște împăratului pentru noi, și ne izbăveaște pre noi den moarte!“
- 8 **13.** Și întrînd Ahrațheu, grăi cătră Esthir toate cuvintele acestea.
- 9 **14.** Și zise Esthir cătră Ahrațheu: „Mergi 10 cătră Mardoheu și zi Că toate limbile a împărăției știu cum tot omul au muiarea carele va întra cătră împăratul la curtea cea mai denlăuntru, nechemat, nu iaste lui mîintuire, afară den cela căruia va întinde împăratul toiagul cel de aur, acela se va mîintui. Și eu nu m-am chemat a întra cătră împăratul, sînt aceste zile 30“.
- 11 **15.** Și spuse Ahrațheu lui Mardoheu toate cuvintele Esthirii.
- 12 **16.** Și zise Mardoheu cătră Ahrațheu: „Pasă și zi ei: Esthir, să nu zici întru sineț că te vei mîintui sîngură, întru împărăție, afară den toți 13 jidovii. Că de nu vei asculta într-această vreamă, de aiurilea ajutoriu și acoperemînt va fi jidovilor, iară tu și casa tătîne-tău veș peri. Și cine știe de vei fi împărățit la vreamă aceasta?“
- 14 **17.** Și trimise Esthir pre cel ce veni cătră ea 15 cătră Mardoheu, zicînd: „Mergînd, adună pre jidovii cei den Susa și postiți pentru mine. Și să nu mîincați, nici să beați pînă în 3 zile, și noaptea și ziua; și eu și roabele meale nu vom mîinca, și atuncea voiu întra cătră împăratul, afară den leage, măcară de va trebui să și pieiu“.
- 16 **18.** Și mergînd Mardoheu, făcu cîte i-au poruncit lui Esthir. Și să rugă Domnului, pomenind toate lucrurile Domnului, și zise: „Doamne, Doamne, Împărate Atotșiiitoriu, căci la stăpînirea Ta aceasta toată iaste, și nu iaste cine să stea împotriva Ta, vrînd Tu a mîintui pre Israil. Căci Tu ai făcut ceriul și pămîntul, și tot ce iaste minunat întru cel de supt ceriu, și Domn ești tuturor, și nu iaste carele se va

împotrivi Ție, Domnului! Tu toate le știi, Tu știi, Doamne, că nu cu semeție, nici cu mîndrie, nici cu iubire de cinste am făcut aceasta ca să nu mă închin celui mîndru Aman, căci binevream a săruta talpele picioarelor lui, cătră mîintuirea lui Israil. Ce am făcut aceasta pentru ca să nu puiu mărirea omului deasupra mării lui Dumnezău și să nu mă închin nimenui afară den Tine, Domnul meu; și nu voiu face aceasta cu semeție. Și acum, Doamne Dumnezăule, Împărate, nu Te îndura de norodul Tău, căci caută noao întru perire și pohtiră a piarde cea dentiu moștenirea Ta. Nu treace cu vederea partea Ta, cea ce Ț-ai mîintuit Ție den pămîntul Eghipetului! Ascultă ruga mea și Te îmblînzeaște soțului Tău; întoarce jalea noastră întru bună petrecere, pentru ca, vii fiind, vom lăuda numele Tău, Doamne; și să nu stingi rostul celor ce Te laudă, Doamne“.

19. Și tot Israilul strigă, den vîrtutea lor, căci moartea lor întru ochii lor era. Și Esthir împărăteasa scăpă cătră Domnul, cu frică de moarte fiind cuprinsă, și, luînd hainele mării ei, să îmbracă cu haine de chinuire și de jale; și, în locul celor mîndre unsori, cu cenușe și cu gunoiu împlu capul ei, și trupul ei îl smeri foarte, și tot locul podoabei veseliei ei au împlut de cel sucit părul ei; și să ruga Domnului Dumnezăului Israil și zise: „Domnul meu, Împăratul nostru Tu ești sîngur! Ajută-mi cei sîngure și care n-are ajutoriu, fără numai pre Tine, căci primejdia mea iaste în mîina mea! Eu auziiam de nașterea mea, în fealiul neamului meu, că Tu, Doamne, ai luat pre Israil, dentru toate limbile, și pre părinții noștri, dentru toți strămoșii lor, întru moștenire veacnică, și ai făcut lor cîte ai grăit. Și acum am greșit înaintea Ta și ne-ai dat pre noi în mîinile vrăjmașilor noștri, pentru căci am slăvit pre dumnăzii lor; drept ești, Doamne! Și acum nu să destuliră întru amărăciunea robiei noastre, ce ai pus mîinile lor pre mîinile idoliilor lor, să rîdice porunca rostului Tău și să stingă moștenirea Ta și a astupa rostul celor ce Te laudă și a stinge mărirea casei Tale și a jîrtăvnicului Tău și a deschide rostul limbilor spre bunătățile celor deșarte și a să minuna împărat trupesc în veac. Nu da, Doamne, toiagul Tău celor ce nu sînt, și să nu batjocurească întru cădearea noastră, ce întoarce sfatul lor preste dînșii, iară pre cela ce au început preste noi îl dovedeaște! Adu-Ți aminte, Doamne, cunoaște-Te la vreamă primejdiei noastre, și pre mine mă îndrăzneaște. Împărate al dumnezăilor și a toată domnia biruind, dă cuvînt bine rînduit în rostul meu, înaintea leului, și mută inima lui spre ură celui ce ne bate pre noi spre conceni-

rea lui și celor ce sînt într-un gînd cu dînsul. Iară pre noi ne mîntuiaște cu mîna Ta și-mă ajută, cei singure și cei ce nu are, fără numai pre Tine; Doamne, a tuturor conoștința ai și știi că am urît mărirea celor fără de leage și urâsc patul celor neobrezuiți și a tot streinul. Tu știi nevoia mea, că urâsc semnul mîndriei mele care iaste preste capul meu în zilele vederii mele, urâsc pre el ca o cîrpă a unii ce are pre sine și nu-l port în zilele lineștii mele pre el. Și n-au mîncat roaba Ta masa lui Amman, și n-am slăvit ospățul împăratului, nici am băut vin de turnări; și nu s-au veselit roaba Ta den zilele premenirii mele pînă acum, fără numai pre Tine, Doamne, Dumnezăul lui Avraam. Dumnezăul cela ce poate preste toți, ascultă glasul celor fără de nedeajde, și mîntuiaște pre noi den mîna celor ce să hiclensesc, și mă mîntuiaște de frica mea“.

C A P V

20.

1 **S**i fu a ziua a treia după ce au tăcut rugîndu-se, s-au dezbrăcat den hainele slujbei și să îmbracă cu mărirea ei; și, făcîndu-se strălucită, chemînd pre Cel al tuturor văzătoriu Dumnezău și mîntuitoriu, luo pre ceale 2 roabe; și pre una să răzima ca cînd s-ar gingăși, iară ceealaltă mergea după dînsa, ușurînd îmbrăcămîntea ei. Și ea – rumenind în vremea frumusețelor ei, și fața ei – blîndă foarte, mîngîioasă, iară inima ei – încremenită de frică. Și întrînd toate ușile, stătu înaintea împăratului.

2 **21.** Și el șădea pre scaunul împărăției lui și cu toată podoaba arătării lui să îmbrăcase, tot cu aur și cu pietri scumpe, și era înfricoșată foarte. Și, rădicînd obrazul lui aprins cu mărire, cu vremea mîniei căută.

22. Și căzu împărăteasa și schimbă fața ei spre leșinare și să înduplecă pre capul roabei cei ce mergea.

23. Și premeni Dumnezău duhul împăratului spre linește și, îngrijindu-se, sări den scaunul lui și o puse pre ea pre brațele lui, pînă unde veni în fire, și o mîngîia pre ea cu cuvinte de pace și zise ei: „Ce iaste, Esthir? Eu – fratele tău! Îndrăznește, nu vei muri, căci de opște iaste porunca noastră. Apropie-te!“ Și rădicînd toiagul cel de aur, l-au pus preste grumazi ei; și o trase pre ea și zise: „Grăiaște-mi!“

24. Și zise lui: „Văzuiu-te, doamne, ca pre îngerul lui Dumnezău, și să turbură inima mea de cătră frica mării tale, căci minunat ești, doamne, și fața ta e plină de daruri.“

25. Iară grăind ea, căzu de leșinarea ei; și împăratul să înturbura și toată curtea lui mîngîia pre ea.

3 **26.** Și zise împăratul: „Ce vei, Esthir? Și ce iaste ruga ta? Pînă la jumătate de împărăția mea, și va fi ție“.

4 **27.** Și zise Esthir: „O zi mie în-

sămnată astăz iaste. Deci, de să pare împăratului, să vie și împăratul și Amman la ospățul carele voui face astăzi“.

5 **28.** Și zise împăratul: „Sîrguiți [pre] Amman, pentru ca să facem cuvîntul Esthirii!“ Și mearsără amîndoi la ospăț carele au făcut Esthir. Iară la băutura zise împăratul 6 cătră Esthir: „Ce iaste ție, împărăteasă Esthir? Și va fie ție cîte te rogi“. Și zise: „Cearerea 7 mea și ruga mea: De am aflat har înaintea împăratului, Vie împăratul și Amman a 8 doua zi, mîine, la ospățul carele voui face lor, și mîine voui face ca aceastea“.

9 **29.** Și ieși Amman de la împăratul prea vesel și bucurîndu-se. Iară deaca văzu Amman pre Mardoheu jidovul în curte, s-au mîniat foarte. Și mergînd acasă-ș, au chemat pre 10 priateni și pre Zosara, muiarea lui, Și au 11 arătat lor avuția lui și mărirea carea împăratul lui o au datu-o și cum au făcut pre el a fi mai mare și a povăți împărăția. Și zise Amman: 12 „N-au chemat împărăteasa cu împăratul pre nime la ospăț, fără numai pre mine; și de mîine m-au chemat. Și aceastea mie nu mi 13 se plac, cînd văzu pre Mardoheu jidovul în curte“.

14 **30.** Și zise cătră el Zosara, muiarea lui, și prietenii: „Să ție și să taie lemn de coți 50, și dînsu-de-diminează și zi împăratului, și să să spînzure Mardoheu pre lemn. Iară tu întră la ospăț cu împăratul și te veselește“.

15 **31.** Și plăcu cuvîntul lui Amman, și găti lemnul.

C A P V I

32.

1 **I**ară Domnul depărtă somnul împăratului în noaptea aceea, și zise poslușnicului lui să aducă scrisori de 2 pomenirele zilelor, Să-i cetească lui. Și află scrisorile cealea ce s-au scris 3 pentru Mardoheu, cum au spus împăratului pentru cei doi hadîmi ai împăratului, cînd păziia ei și cerca a pune mîinile lor preste Artaxerxu. Și zise împăratul: „Ce cinste 4 sau dar am făcut lui Mardoheu?“ Și ziseră slugile împăratului: „N-ai făcut lui nemică“.

5 **33.** Iară cînd întreba împăratul pentru credința lui Mardoheu, iată Amman în curte. Și zise împăratul: „Cine e în curte?“ Iară Amman 6 întră a zice împăratului să spînzure pre Mardoheu de lemnul carele au gătit. Și ziseră poslușnicii împăratului: „Iată, Amman stă în curte“. 7 Și zise împăratul: „Chemați pre dînsul!“

8 **34.** Și zise împăratul lui Amman: „Ce voui face omului pre carele eu voui să-l cinstesc?“ Și zise întru sineș Amman: „Pre cine va împăratul să cinstească, fără numai pre mine?“ Și zise

cătră împăratul: „Pre omul carele împăratul va să cinstească, să aducă slugile împăratului veșmînt de vișin, cu carele împăratul să îmbracă, și cal carele încalecă împăratul.

- 9 Și să dea unuia den prietenii împăratului cei slăviți și să împodobească pre om pre carele împăratul iubeaște, și să-l încalce pre el pre cal și să strige pre ulițile cetății, zicînd: „Așa va fi la tot omul pre carele împăratul va mări!”
- 10 **35.** Și zise împăratul lui Amman: „Bine ai grăit! Așa fă lui Mardoheu jidovului, celuia ce slujaste în curte. Și să nu ți se smintească cuvînt carele ai grăit!”
- 11 **36.** Și luo Amman podoaba și calul, și împodobi pre Mardoheu, și-l sui pre el pre cal, și trecu pren ulița cetății și strigă, zicînd: „Așa va fi la tot omul pre carele împăratul va să-l cinstească!” Și să întorse Mardoheu la curte, și Amman să întorse acasă-ș, mîhnindu-se asupra capului-ș.
- 13 **37.** Și povesti Amman ceale ce s-au întîmplat lui Zosarii, muierei lui, și priatinilor. Și ziseră cătră el prietenii și muierea lui: „De iaste den neamul jidovilor Mardoheu, și ai început a te smeri înaintea lui, căzînd vei cădea; nu vei putea asupra lui să-ț izbîndești, că Dumnezeu viu e cu el”.
- 14 **38.** Încă ei grăind, sosiră hadîmii, sîrguind pre Amman la ospățul care au gătit Esthir.

C A P V I I

- 1 **S**i întră împăratul și Amman să bea împreună cu împărăteasa.
- 2 **39.** Și zise împăratul Esthirii, în ziua a doao, la băutura: „Ce iaste, Esthir împărăteasă? Și ce iaste cearerea ta? Și ce e rugăciunea ta? Și va fi ție pînă la jumătate de împărăția mea”.
- 3 **40.** Și răspunzind, zise: „De am aflat har înaintea împăratului, dea-se sufletul cearerii mele și norodul meu – rugii mele. Pentru că ne-am vîndut, eu și norodul meu, spre peire și spre jah și robime; și noi și copiii noștri – întru robi și roabe, și ai părăsit, pentru că nu e vreadnec pîrișul curții împăratului”.
- 5 **41.** Și zise împăratul: „Cine e acesta carele au îndrăznit a face lucrul acesta?”
- 6 **42.** Și zise Esthir: „Omul cel vrăjmaș, Amman cel rău – acesta”. Iară Amman să turbură de cătră împăratul și de cătră împărăteasa.
- 7 **43.** Iară împăratul să sculă de la masă în grădină; iară Amman ruga pre împărăteasa și cerea milă, pentru că vedea pre sine întru reale fiind.
- 8 **44.** Și să întorse împăratul den grădină, iară Aman căzuse pre pat, rugînd pre împărăteasa. Și zise împăratul: „Pînă și pre muierea mea sileaste, în casa mea?” Iară Amman, auzind, i se înfrîns obrazul.
- 9 **45.** Și zise Vusathan, unul den hadîmi – și acesta știa lemnul acesta al crucii, vîzîndu-l în casa lui Amman, cîndu-l chema pre dînsul la cina împărăților și, pentru acela întrebînd, au știut de la unul den copii cea ce să găteaste –; și zise cătră împăratul: „Iată, și lemnul au gătit Amman lui

Mardoheu, celuia ce au grăit pentru împăratul, și s-au înfipt la Aman de 50 de coți”.

10 **46.** Și zise împăratul: „Răstignească-se preste dînsul!” Și să spînzură Aman pre lemnul carele au gătit lui Mardoheu. Și atuncea împăratul să potoli de mînie.

C A P V I I I

1 **S**i într-aceaea zi împăratul Artaxerx au dăruit Esthirii cîte sînt ale lui Aman părț lui; și Mardoheu să chemă de împăratul, căci au arătat Esthir că iaste rudenie cu el. Și luo împăratul inelul carele au luat de la Amman și l-au dat pre dînsul lui Mardoheu. Și puse Esthir pre Mardoheu preste toate ale lui Amman. Și adaogînd, au grăit cătră împăratul și au căzut la picioarele lui și să ruga să rădice răutatea lui Amman și cîte au făcut jidovilor. Și au întins împăratul Iesthirii toiagul cel de aur. Și să sculă Iesthir de a starea lîngă împăratul și zise Iesthir: „De ți se pare și am aflat har, trimiță-se să să întorcă cărțile ceale trimise de cătră Amman, ceale ce au scris să piarză jidovii carii sînt întru împărăția ta; Că cum voi putea vedea chinuirea norodului meu și cum voi putea să mă mîntuiesc întru perirea moșiei mele?”

7 **47.** Și zise împăratul cătră Esthir: „De vreame ce toată avearea lui Amman am dat și ți-am dăruit ție, și pre el l-am spînzurat pre lemn căci au rădicat mînile preste jidovi, ce încă mai ceri? Scrieți și voi, dentru numele meu, după cum vă se pare voao, și pecetluiți cu inelul meu, Pentru că, cîte să scriu poruncind împăratul și să vor pecetlui cu inelul meu, nu iaste lor a sta împotriva”.

8 **48.** Și să chemară scriitorii în luna dentîiu, carea iaste nisan, în 23 a acestui an, și s-au scris jidovilor cîte au poruncit diregătorilor casii și boiarilor domnilor, de la India pînă la țara arăpască, 127 de domnii, după țară și țară, după graiul lor. Și să scrise pren împăratul și să pecetlui cu inelul lui. Și au trimis scrisorile pren purtătorii de cărți, În ce chip au poruncit lor să umble leagea lor în toată cetatea, și să ajute lor și să facă vrăjmașilor lor și neprietenilor lor cum le iaste voia, Într-o zi întru toată împărăția lui Artaxerxu, în 13 ale lunii a 12, carea iaste adar, cărora iaste izvodul cărții ceale scrise:

12 **49.** „Împărat mare Artaxerxu – celor de la India pînă la arăpime 127 de domnii domni ai țărilor și celor ce ale noastre gîndesc, să să bucure! Mulți, cu cea prea multă a făcătorilor de bine bunătate mai adease cinstindu-se, mai mare au gîndit; și nu numai pre cei ce-s supuș noao cearcă a face rău și, sațiul neputînd suferi, și la ai lor făcă-

tori de bine să ispitesc a meștersugului; și mulțimita nu numai dentru oameni stricându-o, ce și cu semețiile nenumăratelor bunătați văznesindu-se, de a Celui ce toate vede, pururea Dumnezău, cea uritoare de reale socotesc a fugi certare; și, de multe ori, și pre mulți dentru cei pre cinste rînduiți, celor încrezuți priateni a da lucrurile mîngîierea, părtaș de sîngiuri nevinovate făcîndu-i, i-au pus la primejdii nesuferite, cu cea rău obiiciută minciună, cu prilestire prilestind a celor ce stăpînesc întreagă bunăvreaire. Și a socoti să cade nu atîta dentru ceale mai vechi, precum am arătat, istorii, [ci], cîte sînt înaintea picioarelor noastre cercînd, fără de curăție săvîrșite, [ale] celor ce puternicesc cu nevreadneca omorîre, și a socoti, la ceale den urmă, ca împărăția neclătita la toți oamenii cu pace o vom da, trebuindu-ne cu primeniri, și cealea ce supt vedeaie vin cercetîndu-le pururea mai cu blîndă timpinare. Ca cum Amman Amadathu, machidoneanul, cu adevărurile strein sîngelui persilor și mult fiind osebit de bunăitatea noastră, împrietnicindu-se noao, aflat-au cea ce aveam cătră toată limba iubire de oameni, întru atîta cît a să zice noao părinte și, închinîndu-se de cătră toți, al doilea a împărătescului scaun obraz obîrșind; și nesuferind mîndria, meștersugui de împărăție să ne lipsască pre noi, și de duh, și pre al nostru mîntuitoriu și preste toate făcătoriu de bine Mardoheu, și pre cea fără de prihană a împărăției obștuitoare, Esthir, cu toată a lor limbă, cu multe încîlcituri de meștersuguri de prilestiri cerșîndu-i la pierzare. Pentru că, pren meștersugurile aceastea, gîndi, luînd pre noi pustii, a persilor biruință la machidoneani să o mute. Iară noi pre cei de cel de 3 ori pîngărit dați la stingere jidovi aflăm nu făcători de reale fiind, ce prea cu direapte viețuindu-se legi, și fiind fiiu Celui înalt, mai mare, viului Dumnezău, Celui ce îndireptează noao și strămoșilor noștri împărăția întru cea prea bună vreaire. Bine dară veți face neurmînd celor de Amman Amodath trimise cărți, pentru că el aceastea făcîndu-le, spre Porțile Susilor s-au răstignit cu toată casa, cea vreadnică a Celuia ce toate ține Dumnezău degrabă dînd lui judecată. Iară izvodul cărții aceștia puind în tot locul, cu îndrăznire să lăsați jidovii să petreacă cu pravilele lor, și a le întări lor, pentru ca pre cei ce den vreamea primejdiei s-au rîdicat preste dînșii să-ș izbîndească la 13 zile a lunii a 12, adar, întru aceasta zi, pentru că aceasta Cela ce pre toate puternicește Dumnezău, pentru perirea alesului neam, au făcut lor veselie. Și voi dară, întru ceale numite ale voastre sărbători, însem-

nată zi cu toată desfătăciunea faceți, pentru ca și acum, după aceasta, mîntuire să fie voao și celor ce bine vor persilor, iară celor ce viclesnesc noao, pomenire pierzării. Iară toată cetatea sau țară, preste tot, carea ca aceastea nu va face, cu suliță și cu foc se va potopi cu urgie, nu numai oamenilor necălcată, ce și hiarălor, și pasărilor, în toată vreamea prea urită va fi. Iară izvoadele să s[ă] puie în 13 vedeala ochilor în toată împărăția și gata să fie toți jidovii întru aceasta zi să bată pre vrăjmașii lor“. Și călăreții ieșiră sîrguind ceale de 14 împăratul zise să facă. Și puse porunca și în Susa. Și Mardoheu ieși împodobit cu veș- 15 mîntul cel împărătesc, și cunună avînd de aur, și diadimă de vișin mohorîtă; și văzînd cei den Susa s-au veselit. Iară jidovilor să făcu lu- 16 mină și veselie. Pren cetăți și țări, oriunde 17 s-au pus porunca, bucurie și veselie jidovilor, desfătare și veselie. Și mulți dentru limbi să obrezuia și să jidoviia, pentru frica jidovilor.

C A P I X

50.
Intreună că la a 12 lună, în 13 ale lunii 1 carea iaste adar, veniră cărțile ceale 2 scrise de cătră împăratul. Și întru 3 aceeaa zi au perit ceia ce era împotriva jidovilor, pentru că nimeni n-au stătut împotriva, temîndu-se de dînșii, Pentru că 4 boiarii domnilor și tiranii și scriitorii împărătești cinstiia pre jidovi, Că frica lui Mardoheu zăcea preste dînșii. Pentru că au căzut 5 porunca împăratului să să numească în toată împărăția; Și în Susis cetatea au ucis jidovii 6 oameni 500; Și pre Farsan-Nesthain, și 7 Delfon, și Fasga, Și Fardatha, și Varea, și 8 Sarvaca, Și Marmasim, și Arufeu, și 9 Arseon, și Zavuthethan, Pre cei 10 feciori 10 ai lui Aman Amadath, vugheului, vrăjmașul jidovilor, și jăfuiră. Întru aceeaa zi Și să 11 deade împăratului numărul celor periți în Susa. Și zise împăratul cătră Esthir: „Pier- 12 dut-au jidovii în Susa oameni 500 în cetate, dară împrejur în ce chip socotești că or fi făcut? Dară ce te mai rogi încă? Și va fi ție“.

51. Și zise Esthir împăratului: „Dea-se jidovilor să facă așa și mîine, ca să spînzure pre 13 cei 10 feciori ai lui Aman“. Și au poruncit 14 împăratul așa să fie și au pus jidovilor cetății trupurile fiilor lui Amman, să le spînzure. Și 15 să adunară jidovii la Susa în 14 a lui adar și uciseră oameni 300, și nimica n-au jăfuit. Iară ceialalți jidovi, cei dentru împărăție, să 16 adunară și lor ajută; și să odihniră de cătră războaie, pentru că pierdură dentru ei 15000, în 13 a lui adar, și nemica n-au jăfuit. Și odihniră în 14 aceștii luni. 17 Și o ținea pre dînsa zi de odihnă, cu bucu- 18

rie și cu veselie. Iară jidovii cei den cetatea
 19 Susii să adunară și în 14 să odihniară. Și în
 15 așjidirea petrecea cu bucurie și veselie.
 Pentru aceea dară jidovii cei răsipiți pren
 toată țara den afară petrec ziua a 14 a lui adar,
 zi bună, cu veselie trimițind părți fieștecare la
 aproapele-ș, iară cei ce lăcuiescu la scaunele
 cetăților și la a 15 zi a lui adar fac veselie tri-
 mițind părți celor de aproape.

20 52. Și scrise Mardoheu cuvintele acestea
 într-o carte și trimise jidovilor, cîți era întru a
 lui Artaxerxu împărăție, celor de aproape și
 21 celor de departe, Să întărească zilele
 acestea bune și să petreacă a 14 și a 15 a lui
 22 adar, Pentru că întru aceste zile s-au
 odihnit jidovii de cătră vrăjmașii lor, și luna
 întru carea s-au întorsu lor, carea era adar,
 den jale spre bucurie și de la dureare la zi
 bună, a petreace tot la zile bune de nuntă și de
 veselie, trimițind părți priatenilor și săraci-
 23 lor. Și priimiră jidovii în ce chip au scris lor
 24 Mardoheu, Cum Amman Amadath, machi-
 doneanul, vrăjbiia lor, în ce chip au pus răs-
 25 punsu și sorțu să-i piarză pre dînșii, Și cum
 au intrat cătră împăratul, zicînd să spînzure
 pre Mardoheu, și cîte au ispitit să aducă
 26 preste jidovi reale, preste el s-au făcut, și s-au
 spînzurat el și feciorii lui. Pentru aceea
 s-au chemat zilele acestea „Frure“, pentru
 „sorți“, căce cu limba lor să cheamă „frure“.
 Pentru cuvintele cărții aceștia, și cîte au pățit
 pentru acestea, și cîte lor li s-au făcut și li
 27 s-au întărit, Și priimiia jidovii preste ei, și
 pre seminția lor, și pre cei ce să pun înaintea
 asupra lor, nicecum într-alt chip să vor trebui
 zilele acestea, pomenire făcîndu-se, după
 28 rudă și rudă, și cetate, și neam, și țară; Iară
 zilele acestea ce să zic Frure să vor petreace
 în toată vremea și pomenirea lor nu va lipsi
 pînă în rude.

29 53. Și au scris Esthir împărăteasa, fata lui
 Aminadav, și Mardoheu jidovul cîte au făcut
 30 atuncea, Întărire scrisorii celor ce să zic
 Frure. Și Mardoheu și Esthir împărăteasa au
 31 pus loruș asupra lor, Și atuncea puind
 32 după sănătatea lor și sfatul lor. Și Esthir cu
 cuvîntul au întărit în veac și s-au scris întru
 pomenire.

C A P X

54.

1 **S**i scrise împăratul preste împărăția
 2 pămîntului și a mării. Și tăria lui, și
 vitejia, avuția și mărirea împărăției
 lui, iată, s-au scris în Cartea împărăților
 3 persilor și a midilor. Întru pomenire cînd
 Mardoheu era al doilea după împăratul Artaxer-
 xu, și mare era întru împărăție, și slăvit de ji-

dovi și iubindu-se, povestia petreacerea la
 toată limba lor. Și zise Mardoheu: „De la
 4 Dumnezeu s-au făcut acestea, Pentru că
 5 mi-am adus aminte de visul carele am visat
 pentru cuvintele acestea, pentru că n-au tre-
 6 cut dentru dînsele cuvînt. Izvorul cel mic,
 carele s-au făcut rîu, și era lumină și soare și
 apă multă – Esthir iaste rîul, pre carele o au
 luat împăratul și o au făcut împărăteasă.
 Iară cei doi bălauri – eu sînt și Amman. 7
 Iară limbile – ceale ce s-au adunat să piarză 8
 9 numele jidovilor. Limba mea – aceasta
 iaste, Israil, ce au strigat cătră Dumnezău și
 s-au mîntuit. Și mîntui Domnul pre norodul
 Lui, și ne izbăvi Domnul pre noi dentru toate
 realele acestea, și făcu Dumnezău seamnele
 și minunele ceale mari, carele nu s-au făcut
 întru limbi. Pentru aceea au făcut sorți 2:
 unul norodului lui Dumnezău și altul la toate
 limbile; și veniră cei 2 sorți aceștea la ceas și
 la vreme și la ziua a judecării înaintea lui
 Dumnezău întru toate limbile și-Ș aduse
 Dumnezău aminte de norodul Său și îndi-
 10 reptă moștenirea Lui. Și vor fi lor zilele
 11 acestea, în luna lui adar, în 14 zile și în 15 a
 aceștii luni, cu adunare și cu bucurie, cu vese-
 lie înaintea lui Dumnezău, după rude, în veac,
 întru norodul Lui.

55. În anul al patrulea împărățind Potole- 11
 meu și Cleopatra, au adus Dositheu, carele
 au zis că iaste preot și levit, și
 Potolomeiu, feciorul lui, cea
 mai denainte a lor pusă
 carte a celor ce să zic
 Frure, carea au zis că
 iaste și o au tălmă-
 cit Lisimah Po-
 tolomeu, cel
 den Ierusa-
 lim.

